

CSONGRÁDI LAP

VEGYES TARTALMU KÖZLÖNY.

Szerkesztőség:
Főtér 27. szám, hova a lap szellemi részét illető közlemények küldendők.
Megjelen minden vasárnap reggel.
Kéziratok nem adatnak vissza.

Előfizetési díj:
Egész évre 4 frt. Félévre 2 frt. Negyedévre 1 frt.
Hirdetéseket
a kiadóhivatal mérsékelt árjegyzék szerint számít.
Egyes szám ára 8 kr.

Kiadóhivatal:
Weisz Márk könyvkereskedése, hová az előfizetési- és hirdetési díjak küldendők.
Bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr.
Nyilttér petit sora 30 kr.

Az alkotmány gyászvitével.

Boldogult Buday Ferencz polgártársunk, mint tudva volt róla, végzetlen nagy 48-asnak tartotta magát. Ki is mondotta, hogy neki semmi néven nevezendő képviselő nem kell, mint 48-as. Egyszer azután, egy uri ember azt kérdezte tőle: mondaná meg, mi az a 48, tulajdonképpen mit ért 48-asság alatt.

Erre a kérdésre néh. Buday bátyánk végig simította harsa bajuszát és nagy hetykén vetette oda: „Azt értem, hogy letinkább tiszteljük a papokat.”

A milyen furcsa fogalma volt néh. Buday bátyánknak 48-ról, jót állunk érte, hogy a „Csongrádi Közlöny“ t. szerkesztője hasonló fogalmakat táplál az alkotmányosságról. Bizonyos, hogy a magyar alkotmányt éppen úgy értelmezi, mint a hogy azt elgondolja a Zichy Nándor gr. aranyapjas vitéz szerkesztése alatt megjelenő „Alkotmány“ című politikai napi lap.

Mi, konok liberalisok, az alkotmány alatt olyan államszervezetet értünk, mely a szabadság, egyenlőség és testvériség elvére van fektetve. Ellenben t. laptársunk a „Csongrádi

Közlöny“ az alkotmányt egészen más-ként magyarázza. Mert ő kaszt rendszerre és felekezeti alapra fektetett kormányformát óhajtana.

Utóvégre az is alkotmány, hanem olyan alkotmány, a milyen Muszkaországban van. Az ilyen alkotmányos fogalom egyenértékű néh. Buday Ferencz bátyánk 48-as fogalmával: azzal a különbséggel, hogy még Buday bátyánk a 48-asság alatt csak a papok tiszteletét értette, laptársunk a „Csongrádi Közlöny“ a magyar alkotmány fogalma alatt a papok tiszteletéhez még a reakciónárius főurak nagyra-becsülését is hozzá teszi.

No hát, mi az ilyen alkotmányosságából nem kérünk. Az ilyen alkotmány csak az osztrák határszálon lakó polgártársainknak való, akik még az igazi alkotmányra éretlenek; akik a szabadsággal élni, az egyenlőséget használni és a testvériséggel megférni nem képesek.

Vajjon nem nevetséges-e az: midőn egy olyan lap, mely a sötét reakció zsoldjában áll, leczkértet a magyar alkotmányból?

Vajjon nem a legnagyobb svihákság-e az: midőn egy lap, mely az alkotmánytíprók megfizetett szócsöve,

gyászkeretet ölt a magyar alkotmány állítólagos megsértése miatt?

Hát miért nem öltött gyászkeretet akkor: midőn 4 évvel ezelőtt Hock Jánost választották meg képviselőnek?

Hát Hock János alkotmányos uton, alkotmányos eszközökkel jutott a csongrádi mandátumhoz?

Vagy a „Csongrádi Közlöny“ szerint alkotmányos eljárás az izgatás a fennálló rend és törvények ellen?

Alkotmányos eljárás rágalalmazni tisztességes embereket és izgatni tisztességes politikai pártok ellen?

Alkotmányos eljárás a vallást, a keresztet és egyéb egyházi jelvényeket felhasználni?

Alkotmányos eljárás fenyegetni, terrorizálni és az értelmetlen tömeget felizgatni a hatóságok és tisztviselők ellen?

Vagy talán az az alkotmányos eljárás, hogy a félrevezetett, megmaszlagolt és fellázított tömeggel presiot gyakorolni a választókra?

Az is alkotmányos eljárás volt ugye: midőn Hock János és pártja eskümintának iratta alá a polgárokat, hogy rászavaznak?

Pedig Hock János 4 évvel ezelőtt ezeket a dolgokat mind megcselekedte

TÁRGYA.

Harag.

Hta: Tarnai Borná.

Ugy történt, hogy mikor szentjakabi Jakab Boldizsár koporsóját levitték a családi sirboltba, Jakab Ernő is ott ment, a két aszszony huga, meg a két sógora után.

Sokan már nem is tudták, ki az; régen elkertült innen a szülőföldjéről; a vad idegenbe, megbarnult az arca, megszélesedett a válla, komor, hideg lett a tekintete. Mikor a két huga, kisirt szemekkel visszafordult a koporsótól, csak odaborultak a vállára, szólva zokogva s a hatalmas férfi rájuk hajtotta szép fejét és sirt, — mint azelőtt régen...

Mert sirtak így együtt már egyszer; akkor is itt, a sirbolt viszhangzó iveri alatt. A két kis gyöngye lány ott zokogott az élet-erős fiu vállán; ez biztatta őket, csitította s a könnyei oda peregetek a szőke fűtökre. Az édes anyjukat, azt a halvány arcú, szomorú asszonyt hozták ide le, aki itt alussza álmatlan álmát; Jakab Boldizsár összevont szemöldökkel állott ott, s a három gyerek, ha rá nézett, oda nyilatott valami a szivükbe; — nagyon árvák voltak.

A mogorva, rideg ember, még a kopor-

sónál sem lágyult meg, hogy legalább most békítette volna meg a feleségét, azért a sok szenvedésért.

Mert sokat szenvedett; aztán mikor már érezte, hogy nem bírja tovább, odahívta a fiát, simogatta szép, barna fűtös fejét:

Ugy-e gondját viseled a kis hugaidnak, szeretni fogod, nem hagyod el őket?

— Nem soha!

Védelmzed őket mindenben.

A fiu bolintott rá s hullt a könnye a sovány, kiaszott kézre.

És szeretni fogjátok az édes apátokat mindig!

— Mindig.

Egy óra múlva árvák voltak.

És úgy érezték ezt az árvaságot, féltek az apjuktól s mikor komor, téli estén, a tanuló szoba divánján összebujtak, a fiu mesélt nekik, aztán a vége mindig az volt, — én szeretem az édes apát! És a kis lányok szepgeve fogadták, „én is, én is!”

Már csak egy év volt hátra, aztán ki-mehettek az ősi kuriára s az öreg Jakab Boldizsár dicsekedve mondta, hogy már a gondot átadja emberré nőtt fiának. Öröm volt a faluban, mikor a földesur a szép fiával, meg az angyal arcú leányaival visszaköltözött a régi kastélyba és mintha Jakab Boldizsárt is megváltoztatta volna a friss levegő, meg a

százados fák hűs árnya, a patakszög; szelid lett és vidám s az volt az egész ház is, az maradt mindaddig, míg a fiatal Jakab Ernő oda nem áll az apja elé s meg nem mondta, hogy házasodni akar.

Az apai szeretet nyilatott át szíven s tettetett nyugalommal szivta tovább pipáját, mikor kérdezte.

— Jó! és ki lesz a menyem?

— A Libor Illés Krisztinája.

Hallatlan harag gerjedt a büszke Jakab Boldizsáron.

— A Jakab Boldizsár fia, egy jött-ment leányát veszi el! nem soha! Talán még ide-hozná az ősi portára! Lelőlek téged is, meg azt a személyt is, aztán nem lesz fiam.

— Azt a leányt ne sértgesse s ha úgy tetszik, Jakab Boldizsárnak nincs fia.

Nem kérlete az apját; jól ismerték már egymást s mikor a fiskális a kezébe adta az anyai örökséget szép, fényes aranyakban; az engesztelhetetlen gyűlölet és dacz eltudott bucsuzni a két kis szomorú hugától, halványak voltak, reszketve, szeliden simultak a hatalmas férfihez! szóval nem marasztalták csak könnyes, nagyszemük beszélt. És azt hitték, hogy Ernő egy-két nap múlva vissza jön, hiszen édes anyja mondta, szeressük édes apát.

És a fiu elment megsértve, haraggal s

itt, és megcselekedte ma, Mező-Kövesden.

Persze, akkor nem történt alkotmányértés, akkor nem végezték ki az alkotmányt és akkor nem jelent meg gyászkeretben a „Csongrádi Közlöny“, mert akkor a felelős-szerkesztő Hegyi Antal alkotmányos uton választotta meg Hock Jánost; akkor szája ize szerinti volt a választás.

Pedig, akkor is volt katonaság, akkor sem eresztette be a kordonon belül azokat, akik választói igazolvánnyal nem bírtak. De mit is keresnének azok az urnánál, akik nem bírnak szavazati joggal.

De hát utóvégre is, nekünk nem ez eljárássunk törvényességét és alkotmányosságát bizonyítani. Mert hiszen Ujhelyi Nándor választási elnök személye és ismert igazságszeretete, valamint alkotmányos érzelme mindenkor elég garancia arra nézve, hogy a törvények pontosan, igazságosan végrehajtsanak és a magyar alkotmányon csorba ne ejtessék.

Éppen ezért, aki Ujhelyi Nándor urról az ellenkezőt állítja, aki őt törvény vagy alkotmányértéssel gyanúsítja, az vagy egyszerűen közönséges rágalmozó, vagy elfogult tökfilkó.

Különbén is, mit beszél az olyan ember törvényteleneségről, erőszakoskodásról, aki napról-napra összeütközésbe jön a büntető törvénykönyv paragrafusaiával, aki lépten-nyomon a büntető törvénytörvények küszöbét kopatja; vagy akinek az egész élete csupa goromba erőszakoskodás.

Utoljára is, hogy mer az olyan ember leczkéztetni a magyar alkotmányból, aki ép annak a hazafiatlan pártnak a megfizetett írója, a mely párt nem átal szövetkezni a haza ellenségeivel csak azért, hogy azt az alkotmányt, melyet őseink vérrel szereztek, melyért nagyjaink vértanu

a Libor tanító Krisztinája tudta, hogy nem jön többé a földes úr fia hozzá.

Mikor a barna Krisztától bucsuzott, remegett a hangja s a kis kert rácsára támaszkodva, vigasztalhatta a leányt.

Kriszta, ha vissza jövök, magát is elviszem, vár-e rám?

A leány ránézett sötét szemével s bús mosolylyal felelt:

Már akkor tán megsem fog ismerni, — el fog engem felejteni.

Soha, Kriszta, soha!

A kis Karola meg Anna hiába várták nap-nap mellett vissza a bátyjokat; tavasz ment, ősz jött, nem győzték várni, egyszer aztán kinyílt az ő tavaszuk is s elrepültek egy új fészekbe, hol a szerelem s boldogság lakott s az öreg Jakab Boldizsár ismét rideg, komor lett s szomorn magányában álmodott arról, mikor még Jakab Boldizsárnak volt — fia.

És a fia ott a vad idegenben a hajó kényelmes kajútjében, a világvárosok ezer mulatsága közt csendesen, magános éjjel csügedt lélekkel gondolt arra, mikor a kis hugaival együtt suttogta: szeretjük édes apát.

Egy bánatos halvány arc zavarta meg az álmát.

Szeretni fogjátok mindig? Mindig!

A vihar-edzett ember nyugtalan, ideges

halált szenvedtek, elsöpörjék, megsemmisítsék.

Bizony, az erkölcsi súlyedés leg-szomorubb bizonyítékául szolgál azon eljárás, midőn az alkotmány harcosok, az alkotmány ezen gyászvitézei gyanúsítják az alkotmány igaz bajnokait alkotmányértéssel.

Most, midőn a nemzet ezredéves alkotmányának ünnepélyét üli, midőn ezredéves történetét a liberális diadalával koszoruzza meg, akkor elő-álnak a szabadság, egyenlőség és testvériség esküdt ellenségei, a magyar alkotmány gyászvitézei, hogy krokodil könnyeket hullassanak a reaktio koporsójára.

Hát csak gyászoljanak uraim, mert az önök gyásza a mi örömünk és midőn önök krokodil könnyeket hullatják, a mi szemünkben öröm könnyek esilognak.

A magyar zsurnalistika szégyene.

Helyi lapjaink, a „Csongrádi Közlöny“ természetesen modorában, megszokott arczatlanságával ront „Választási küzdelmek“ czim alatt a szabadelvű pártnak s a választást vezető Ujhelyi Nándor, köztisztület és szeretetben álló polgártársunknak.

Nem tudjuk, nem is kutatjuk, ki, vagy ki lehet a közlemény megírója, nem is vele személyesen, hanem ocska agyának torz szüleményével óhajtunk a jelen alkalommal foglalkozni. Noha lapunk f. évi okt. 29-én megjelent rendkívüli számában a választás lefolyását tárgyilagosan, a valódi tényállásnak megfelelően már közöltük, hogy a „Választási küzdelmek“ t. cikkírója ocsmány rágalmai által megtévesztetteket az igazságról meggyőzhessük, közöljük azt most újból.

Hazudozásainak sorát azzal nyitja meg, hogy az ellenzéki választók közül csak keveseknek s leginkább olyanoknak adtak szavazási jegyeket, kikről tudták, hogy nem fognak élni szavazati jogukkal. Erre

lett, míg egy szép napon békült szívvel, derült kedéllyel tért vissza az elhagyott otthonba, hogy megmondja az öreg Jakab Boldizsárnak: a fiad rosszat, keserűt álmodott, felébredt, itt van, bocsás meg neki. Érezte az apa-kar ölelését, a viszontlátás, a megbékülés boldogságát s szíve felvidult, mikor a nagy park hatalmas fáinak lombja bólogatott felé. S a mint a falu nagy utcáján a zörgős paraszt bricskán közelebb jutott a régi portához, a falu kis harangjának csengésére szomorú emlék szoritotta össze a szívét s keserű sejtelen mardosta a lelkét.

A tárt régi kapun idegenül ment be; oda vegyült a gyászkerethez, alig ismerték, sokan tán nem is, aztán a két asszony huga borult hangtalan zokogással a vállára.

A templomból jöttek vissza! az egyik huga megállott egy asszonnal, a viszontlátás mosolya villant át arcukon. Hosszú, sovány, asszony volt, szeplős arccal s sötét szemét félig eltakarta az előre huzott kendő.

Jakab Ernő csendesen odaszól a másik hugának:

Kivel beszél Karolta?

— Ez kerekre nyitja a szemét, csodálkozva kérdi:

Hát nem ismered? A másod tanító felesége, a Tibor Tinka.

vonatkozólag csak annyit jegyzünk meg, hogy 335 választó vitte ki igazolványát közvetlenül s akkor, mikor a t. cikkíró szerint nem volt jegyző a városházán, t. i. választás előtti hétfőn. 100 ellenzéki választó, köztük, Szilber János és Farsang István stb. vitte ki szavazó jegyét. A benmaradt szavazójegyek 26-án délután házszerűen lettek s 27-én reggel pedig átadottak kézbesítés végett.

De ez a vád már csak azért is alaptalan, mert a központi választmány október 18-án közzétett nyilvános hirdetés és falragaszok útján figyelmeztette a választókat, hogy a választási helyiségbe csak szavazó czédulákkal lesznek beocsajthatók a választók, hogy továbbá a szavazó czédulákat okt. 25-ig a II. odjegyző hivatalában vegyék át.

A választók tehát egész 8 napon át kényelmesen átvehették czéduláikat, akik ezt nem tették, azoknak pedig módjukban állott volna 26-án és 27-én lakásukon várni a kézbesítő szolgát és attól átvenni igazolványaikat.

Ha választó nem vett magának fáradságot igazolványának átvétele végett jelentkezni, vagy nem tartotta érdemesnek azért otthon tartózkodni, azért a mulasztásért senki más nem okolható, mint a választó, mert azt csak nem kívánhatja senki, hogy a községi jegyző vagy akár a kézbesítő az igazolványokért kellő időben nem jelentkezett és azután két nap Isten tudja hol bujkáló választót házról házra vagy városról-városra nyomozza és keresse.

Ámde, hogy valaki leszavazhasson, nem volt szüksége szavazó czédulára sem. Ujhelyi Nándor elnök akkor, midőn az ellenzék vezérei nála felszóltak, nekik több ízben kijelentette, hogy intézkedni fog, hogy senki se legyen szavazati jogától megfosztva, akár van szavazó czédulája akár nincs. És intézkedett is, a midőn Blázsik Márton tb. szolgabíró utasította, hogy a választók hitelen névjegyzékének alapján a kordon bármely pontján jelentkező mindazon választókat, kiknek nevei a választási névjegyzékben benne vannak, a kordonon keresztül a szavazó helyiségbe bocsássa be.

Hivatalosan lett ez tudatva az ellenzék vezéreivel is, akik gyengeségük tudatában azt nem fogadták el, hanem azon újabb követeléssel állottak elő, hogy az elnök két órára — míg ők a tanyákról a szavazni nem óhajtó választókat onnan bekocsizzák, függessze fel.

Kitetszik tehát ebből, hogy az ellenzék vezérei csak botrányt akartak. Az volt a céljuk, hogy egy nagy tömeg választói jogosultsággal nem bíró néppel megszállják a szavazó helyiség bejáratát, lehurrogják a Gajári-párti választókat és fenyegetésekkel, szitkozódásokkal megátolják ezeknek a választási helyiségbe juttatását.

Igen is ezt meggyőztették az elnök intézkedései, de ez kötelességében is állott, nem csak a választás törvényessége, hanem a zavargások és ebből származó végzetes következmények elhárítása érdekében is.

Valjon ki felelt volna azért, ha az a részeg kompánia, mely Faragó Antal és Hoffmann Arthur környezetében okt. 18-án a „Magyar király“ szálloda éttermében dözsölve a községi bírót és több tisztességes polgártársait alávaló módon inzultálta, — a választás folyama alatt felizgatott tömeggel verekedést provokál. És ki felelt volna az ilyen előre nem látható tetlegességekért sőt esetleges embéráldozatért is.

Hiszen az ellenzék nagyjai uton-utfélen azt kiabálták: „mind gazember, aki nem Kossuth Ferenczre szavaz.” Hát ezek is kortes eszközök, hát nem azt lehetett ebből következtetni, hogy a Kossuth-közpönnyeg alá bujt Hoffmann-párt terrorizálni akart?

Kellett tehát és igen helyes volt a választást vezető elnök azon intézkedése, hogy a választói joggal nem bírókat a választási helyiségtől távoltartotta.

A mathesis alapján is vitába merünk bocsájtkozni a t. cikkiró urral, de csak abban az esetben, ha többé nem állít bolondokat, hanem az objectiv kritika terére lép. Első sorban is nem 564 választója van Csongrádnak, hanem csak 549, melyből időközben elhalt 8, a választás napjára maradt tehát 541. Ha már most ebből nem úgy mint a Hock választásánál történt, nem szavazókra, betegre leütünk nem 25, hanem csak 20%-ot, mely 108 egyént tesz ki, ezen legjobb esetben is a Hoffmann-párt nem számlálható volna többet 190 választónál. Ámde a szabadelvű-pártnak még 30–35 választója állt tartalékban, kik szükség esetén mind leszavaztak volna, ez még szintén leütendő a Hoffmann párt létszámából s így összesen; ha minden más választót hozzájuk számítunk, sem lehetek volna többen 150–160-nál, míg Gajári Ödönre 238 választó szavazott le.

Ez a valóságnak megfelelő tényállás, közre adtuk ezt még ez alkalommal azért, hogy a „Választási küzdelmek“ t. írója hazugságairól meggyőződhessek. De egyszersmind kijelentjük azt is, hogy annak a nyakára, ki a lefolyt választást a jövőben másként tünteti fel, csak azért, hogy a maga népszerűsét hajhászva, a közvéleményt aljas hazudozásaival félrevezesse, nem ajánlhatunk illősebb nyakéket, mint amit Gresso Antal polgártársunk, nem annyira a kender virágából, mint inkább annak szálaiból fonogat.

Aki majdan rászolgál, használja egészséggel.

Párosbeszélgetés a választás alkalmából két választó polgár között.

Sz. Igaz-e bátya: hogy győzött volna a Hoffmann-párt, ha katonai kordon nem lett volna felállítva?

K. Bajosan hiszem öcsém, mert ahhoz: hogy egy párt győzzön, választó kell, — nekünk pedig nem volt hírül sem annyi választónk, mint a szabadelvű-pártnak.

Sz. De azt mondják, hogy azért nem jöhetett össze jobban a Kossuth-párt, mert a kordonon csak azokat bocsájtották be, akiknek igazolványuk volt és sok Kossuth-pártinak nem volt igazolványa.

K. Én úgy tudom, hogy aki szavazni akart és igazolványt akart, ha választó volt, hozzájuthatott könnyen, mert ki volt hirdelve a választás előtt majd két héttel: hogy aki ki akarja vinni az igazolványát, menjen be érette a városházához és kifogják adni. Én is ily uton hoztam ki az igazolványomat. Különbözn tudja már azt minden ügyes szavazó, hogy van-e szavazati joga. Aki akart szavazni és lelkesedett az ügyért, eljött az közénk. És ha esetleg nem is tudott a kordonon tul jönni, odáig eljöhett, onnan meg csak behoztuk párhelyiségünkbe embereinket.

Sz. De hát azt mondják, hogy igazolvány nélkül nem mehetett volna be szavazni senki?

K. Hát mi türes, tagadás, én is Kossuth-párti vagyok, de hát azért hogy nem győztünk, tisztességtelen dolognak tartanám másokat rágalmazni, hazudozni. A dolog úgy áll, hogy mi bátran bemehettünk volna szavazni, akár volt igazolványunk akár nem. Mert Ujhelyi választási elnök ur kétszeresen is felszóllított bennünket, hogy csak menjünk be szavazni, aki csak fel van véve a választási lajstromba, azokat mind bebocsájtják, akár van igazolványuk akár nincs. A mi vezetőink azonban nem akarták elárulni, hogy a Hoffmann-párt annyira kisebbségben van, úgy határozták, hogy mi tüntessünk, ne menjünk be szavazni. Majd ők azután lármát ütnek, hogy erőszakosság volt, cordon volt, nem voltak kiadva az igazolványok és majd kérni fogják a választás megsemmisítését, addig pedig majd jobban összeszedik a pártot.

Sokkal jobb lett volna pedig, ha a választók után néztek volna előbb. Szédtek volna pártunkhoz több választót és becsületes módon megütköztünk volna az ellenpárttal és győztünk vagy kisebbségben maradtunk volna, az mindegy, de legalább kivetettük volna kétségünket.

Sz. Azt is mondják, hogy a Kossuth-pártnak volt vagy 200 választója.

K. Én nem hiszem. El voltunk mi késve a mozgalommal. Maguk a vezéreink beismerték ezt és tudták is, hogy már késő az idő arra, hogy mi annyi választót összeszedjünk, amennyi a szabadelvű-párton áll.

Ha két héttel előbb jön Kossuth, akkor talán összeverődhetünk volna, ha feltéve Kossuth csakugyan elfogadta volna a képviselőséget Csongrádtól. De mi tagadás benne, későn fogtunk a dologhoz. És mi csak Kossuthot választottuk volna meg, — más nekünk nem kellett volna. Mert nincs benne tagadni való, hogy azután a sok hazudozás, általuk gyalázatos szemfényvesztési játékok, mindennemű vesztegetések és az azokra következett keserű kiábrándulások után, melyeket Hegyiék a mult választás alkalmával a Hock-párt győzelme érdekében velünk elkövettek és a miért a sok hazugságért saját papunkat is meg kellett lelkünkben utálnunk, elhatároztuk, hogy többé ellenzéki zászló alá nem állunk.

De ha már Kossuth eljött, azt már atyjára való tekintettel mégis szeretők volnánk magunk követéne választani.

Ha azonban nem is sikerült terünk, ezért én nem rágalmazom az ellenpártot, mivel az többségben volt és övé lett a győzelem.

Többség kellett volna nekünk is. Lett volna az akár kívül akár belől a kordonon, akkor győztünk volna — a kordon mellett is.

Igy áll a dolog édes öcsém. Én nem okolok senki mást azért, mert nem győztünk, mint a saját pártunknak vezetőit, Hoffmann és politikai ikertestvérét Ludrovai Tóth Istvánt. Ha felkötötték a kolompot, kötötték volna fel hamarabb és zörgették volna jobban.

Ugy látom azonban, hogy most mások rágalmazásával, katonai kordonnal, igazolvány megvonással akarják segitgetni a dolgot.

Pedig hát mindez csak beszéd, mert a választásnál a győzelemhez csak választó kell. És akkor lehet győzni kordonnal is, kordon nélkül is.

K. Miért csapott át az az egy-két kereskedő az ellenzékhez?

Sz. Miért? Mert az ellenzék egyik vezére reájok üzent, hogyha nem oda tartanak, akkor többé ne számítsanak reá.

K. Miért húzódott vissza a szavazástól az a 25–30 gazdálkodó, aki hónapok előtt aláírt a Gajári választóinak?

Sz. Miért? Azért, mert az ellenzék vezető emberei a legdurvább módon megtámadták uton utfélen őket. És kijelentették, hogy többé életükben soha nem beszélnek velük, ha Gajáira szavaznak.

Volt olyan exaltált ember is, aki tele torokkal kiabálta, hogy mind hazááruló, aki a kormánypárton van!

Ez azonban Hegyi szemében mind tisztességes eljárás!!

Dehogy is lenne az.

Hiszen mi ez ahhoz a sok erkölcsatlenséghez és gyalázatos eljáráshoz, a mely a Hock mandátumot megszerelte!!...

Nem-e úgy igaz; Antal?

Kérdés és felelet — a választás idejéből.

Miért nem léptette fel Hegyi Hockot újra követnek Csongrádon?

Mert ő maga akart fellépni.

Hát akkor miért nem lépett fel?

Miért?... Azért, mert a kutyának sem kellett.

Miért van napról-napra annyi hazugság és rágalom a Csongrádi Közlönyben?

Mert a szerkesztőség volt a legelső, aki Hocktól megtanulta, hogy könnyebb hazunni, mint kapányi.

Ki tud jobban bérmálni, Jung püspök-e vagy Hegyi?

Hegyi azt tartja, hogy ő jobban tud bérmálni, mint a püspök.

Mert szerinte a bérmálás oly szentség, mely nemesak a láthatatlan malasztban, hanem a látható jelben is nyilvánul.

Azzal pedig tisztában van, hogy a kinek ő ököllel felrakta a bérmálás szentségét, azoknál a látható jel maradandóbb lesz, mint kikre két ujjának érintésével adta fel a bérmálás szentségét a püspök.

Mit mondott a püspök, látván, hogy Hegyi ököllel törölgeti hiveinek könnyűit?

Azt mondta, hogy most már maga is látja, hogy az a sok vád, a melyet ez előtt két évvel a szent széknél emelt 900 csongrádi katolikus Hegyi ellen, csupa rágalom, Mert ilyen szépen, szeliden és kenetteljesen széles Magyarországon nem látott plébánost hiveivel érintkezni. Azt mondta továbbá, hogy most már rajta lesz, miszerint a szent-szék még ez év folyamán megküldje a dicserő oklevelet Hegyinek azon szelid lelkipásztori elbánásáért — melybe hiveit részesített.

Isten éltesse a szent-széket!

Kérdés

Csongrád katolikus polgáraihoz.

Van-e jussa tisztességerzeréről beszélni annak az embernek, a kit nyilvánosan, hó-

napokon keresztül misepénzek elsikkasztásával vádolnak és bár 20,000 kath. hívónek lelképásztora, még sem igazolja magát ezzel a súlyos; az embert, de főleg a lelkész agyonsújtó váddal?!

Kérdés és felelet.

Szereti-e ugyan a püspök Hegyit?
Dehogyan szereti.
Nincs hát már senki, aki szeresse ezt a jó embert?
Dehogyan nincs!
Vajdovics Julesa és Bába Rókus...

UJDONSÁGOK.

— **Tanító gyűlések.** Ma d. e. 9 órára az elemi iskolai tantestületet hívta egybe az új igazgató. 10 órára pedig a járásegylet alakuló közgyűlése tüzetett ki. A mi a körlevél meghívót illeti, az elemi iskola tanítóit összehívó körlevél bizony nem igen bővelkedik tárgyakban, már előre látható a gyűlés meddősege. A gyűlés tartama is kizárkalmaztatott 9—10-ig, mert azután a járásegylet ül össze. Már pedig az elmaradt októberi gyűlés anyaga és novemberi nem egy, de két órát is igénybe vehetne. Az új igazgató ur is tisztelt elődje nyomdokán halad: a rendes havi gyűlések megtartását a zsebében felejtí. Talán nem emlékszik azon tantestületi határozatra, mely a gyűlések megtartását minden hó első szünnapjára határozta? Most alkalomadtán megsugjuk neki. — És ha az igazgató-válsággal csak a személy változott, de a szellem nem, úgy az elemi iskola tantestületének bátor, szokimondó és nem talpnyaló tagjai fognak módot találni arra nézve, hogy a testületbe egészségesebb szellemet vigyenek be.

— **Kinek az érdeme.** Boldogult Hock János képviselősége alatt Csongrád város borfogyasztó közönsége ki volt szolgálta a bérlo szeszélyeinek. Most pedig Gajári Ödön országgyűlési képviselőnek sikerült ezen rövid idő alatt is kivinni, hogy a fogyasztási adókezelést a város a rendes kiáltási áránál 5 ezer frttal olcsóbban kapta meg és kezelési díj is 2 ezer frt számitatik be. Összesen tehát miniegy 7 ezer frtot takarítunk meg évente és hozzá a törvény rideg paragrafusait nem ismerő polgár nem bűnhődik folyton saját hibáján kívül. — A másik fontos dolog, a miről hirt adhatunk, a vámszedési jog. A miniszter megengedte a városnak, hogy a miúton vámszedési jogot gyakoroljon. A remélhető bevétel 1—2 ezer frt. Már most tekintetbe véve a főntebb 7 ezer frtot, évente mintegy tíz-ezer frttal többet szedünk be, mint eddig. Ezen előnyök pedig, szeretett országgyűlési képviselőnk, Gajári Ödön ur érdeme.

— **Mi a tisztesség?** Erre a kérdésre mindenki jobban megfelelhetne, mint a „Csongrádi Közlöny“. Mégis csodálatos, hogy ez a lap, melynek fogalma sincs a tisztességről, Gajári Ödön képviselőnek leczkét akar adni a tisztességéről. Azt mondja: „Ha Gajáriba csak egy szemernyi tisztesség-érzet volna“, hát nem fogadna el a csongrádi mandátumot. No, legyen megnyugodva a „Csongrádi Közlöny“ szerkesztősége, nemcsak tőle, ki legkevésbé képes megítélni, hogy mi a tisztesség, de senkitől a tisztesség dolgába tanácsot nem kér és nem is fogad el. Adja ezt a tanácsot Hock Jánosnak, ki Mező-Kövesden még csufosabban választotta meg magát, mint annak idején nállunk Csongrádon. Mert itt is izgatott a hatóságok és az intelligencia ellen, de itt sem ő, sem kortesei nem vitték annyira, mint Mező-Kövesden, hol a bírót feleségestől együtt agyonverették. Most már tessék megítélni, hogy milyen ember az, aki vérral beszennyezett mandátumot visz a magyar parlamentbe. Más különben meg, ha a tisztességről csak halvány fogalmak is lennének a „Csongrádi Közlöny“ szerkesztőségének, hát akkor be kellene ismerniök, hogy részükrol az lenne a tisztességes eljárás, ha senkit nem provokálnának. Mert hat az olyan

egyéneknek, akik a lovagias elégtételadásra állásuknál fogva képtelenek, ovakodni kellene a mások becsületében való gázolástól. De úgy látszik, hogy azok a t. urak éppen azért szemtelenkednek: mert tudják azt, hogy az elégtételadás alól állásukra való hivatkozással mindenkor kibújhatnak. Az ilyen kompánia ezokott azután mások becsületében gázolni. De az ilyen kompánia rugdalódzásait kutyába sem veszi az okos ember.

— **Képviselő-választás Szentesen.** A szentesi képviselő választás a f. hó 5-én ment végbe. Sima Ferenc Urón-párti revizionistát választották meg 762 szavazattal Olay Lajos Kossuth-párti 100 szavazatával szemben.

— **Mikor lesz tiszta választás?** A „Csongrádi Közlöny“ gyászkeretes lapjának vezércikkében a következő passzus foglaltatik: „addig nem lesz alkotmányos, tiszta választás, míg egy pár választási elnököt agyon nem sujt a nép haragja.“ Mi t. lap-társunk nézetét nem osztjuk. Mi azt tartjuk, hogy a tiszta választásokat leginkább azok a demagogok akadályozzák meg, kik a nép-párti hangzatos czim alatt, hazaáruló üzelmeket folytatnak, amennyiben a hazaellenes nemzetiségi agitátorokkal sem átalnak szövetezni. Mi tehát abban a véleményben vagyunk, hogy mind addig nem lehetnek tiszta választások, míg vagy 10 drb elmsz-kásodott néppárti lapszerkesztőt fel nem akasztanak, tekintet nélkül a reverendára.

— **Tél.** A kalendárium szerint csak 21-ike körül köszönt be a tél. Azonban már naptár nélkül is tapasztaljuk, hogy fénytelen a napsugár, hidegebb a levegő. A szellős über-kabátokat a barátságosabb téli bundával cseréljük ki s a szoba hűvös levegőjét is lanyhává tesszük a kox izzó paraszával.

— **Nem látja a gerendát.** Azt írja a „Választási küzdelmek“ czimű cikkben t. lap-társunk a „Csongrádi Közlöny“, hogy a lefolyt választásoknál a szabadelvű-párt bőven rendelkezett pénzzel s egy-egy szavazatért 50 frtot fizetett s 1600, 1300 és 750 frtos számlákat fizettek ki szó nélkül a koresmárosoknak. Hogy milyen alávaló hazugság ez, azt tudja mindenki, minek vett volna a szabadelvű-párt szavazatokat, hiszen 1 szavazat ellenében 238 szavazattal állott, csak talán nem volt rá szüksége. Ha sokalja t. lap-társunk a szabadelvű-párt alkotmányos költségeit, adjon egy keveset hozzá azokból a nevezett schvajeci misepénzekből. Szívesen ugye-bár, de a bugyeláris: *sima*.

— **A vigyázatlanság következménye.** Farsang István takarékpénztári pénztárnok ur cselédjei három lóval a rébten dolgoztak. Hogy magukat s lovaikat az idő viszontagságai ellen megvédjék, kukoricaszáróból egy kis szárnyéket készítettek s éjjel a lovakkal ebben tartózkodtak; f. hó 6-án éjjel az egyik cseléd a szárnyék előtt tüzelgetett, e közben azonban elaludt s a tűz a szárnyékba belekapott, mely azonnal lángba borult. A bent alvó cseléd s egy ló megmenekült, 2 ló azonban nagyon összeégett. Az egyik már beszámolt bőrével, a másik is valószínűleg ezt fogja teeni.

— **Neveletlenség.** Valaki a N. L. tanácsadó rovatában L. A. Csongrád név alatt tanácsot adott és kért. Minthogy a nevek egyik közszeretben álló tanítóra illenek, fevagyunk arra hatalmazva, hogy a kérdéses kezdőbetűk nem őt, hanem más egyént sejtetnek. S így az egész manóvert éretlen gyerekesnynek minősítjük.

— **Betőrések.** F. hó 4-én éjjel a Tiszoldali szőlők között ismeretlen tettesek 12 kunyhót felverték s onnan egyet-mást elemeltek. Az éjjeli látogatókat a csendőrség körözi.

— **Vészharang.** Tegnap d. u. 2 órakor kongott a vészharang, de — hál' Istennek — hujába. A tüzoltó, persze mert tüzoltó, a toronyban elbóbiskolt és tüzról álmodott. Mikor fölébredt, félre verte a harangot. Ennyi volt az egész.

— **Hol látható az örljögő dervis?** A „Csongrádi Közlöny“ mult vasárnapi számában. — Mi a belépti díj? 4 oé. kr. vagyis 8 fillér. — Na ez nem sok, ha ennyiért Magyarországon is láthatni örljögő dervist.

Felelős szerkesztő: Eder János.

Kiadólap-tulajdonos: Weisz Márk.

Jelzalog-kölesönöket

földbirtokra 3¹/₂%, házakra 4¹/₂%, másnemű ingatlanokra 5% mellett legmagasabb összegekben ajánlunk.

E kölesönök konvertálásuknál bélyeg- és illetékmentességet élveznek.

Erdőkihasználások, birtokparcellázások átvétele. Birtokok szövetkezeteknek hosszú lefizetési tartamra eladatnak.

Magyar Lloyd közgazdasági vállalat
Budapest, Király-utca 70.

8-2

A nagy Krach!

NEW-YORK és LONDON nem kímélték az európai szárazföldet s ennek következtében egy nagy ezüstáru gyár indítatva érezte magát az egész készletet egy igen csekély árért árba becsájtani. Küldünk tehát bárkinek 6 frt 60 krért u. m.:

6 drb legfinomabb asztali kést angol pengével,
6 drb am. patent ezüst villát egy darabból,
6 drb am. patent ezüst kanalat,
12 drb am. patent ezüst kávé kanalat,
1 drb am. patent ezüst levesmerőt,
1 drb am. patent ezüst kávé nagy kanalat,
2 drb am. patent ezüst tojástartó,
6 drb angol viktorias tálcza,
2 drb meglepő szép gyertyatartó,
1 drb thea-szűrő,
1 drb legfinomabb czukorszóró.

44 drb összesen csak 6.60 kr.

A fenti 44 drb tárgy ezelőtt 40 frt volt és most csak 6.60 krért kapható. — Az amerikai ezüst teljesen fehér marad 35 évig, melyért kezeség nyújtatik. Legnagyobb bizonyítéka annak, hogy a fenti hirdetés

nem szédélgesen alapul,

kötelezem magam ezennel nyilvánosan arra, hogy ha valakinek az áru nem tetszene, azt minden vonatkozás nélkül vissza veszem és a pénzt vissza adom, ne mulassza el tehát senki ezt a nagyszerű alkalmat, hogy ezt a garnitúrát beszeresse, mivel nagyon alkalmas

karácsonyi és ujévi ajándékre,

vagy lakodalmi ajándékuak, mely minden háztartásban szükséges

Kapható csak:

A. HIRSCHBERG

Haupt Agentur der vereingten amerik. Patent Siberwaaren fabrik

Wien II. Rembrandtstrasse 19. — Tellephon Nr. 7114.

Szétküldés utánvétellel vagy az összeg beküldésével.

Tisztító por 10 kr.

Valódi csak az itt jegyzett védjeggyel.

Kivonat az elismerő levelekből:

Becses évüeszköz küldeményét megkaptam, nagyon megvagyok vele elégedve, kérek még ugyanolyan 44 darabból álló patent ezüst garnitúrát utánvétellel részemre küldeni

Bozsovit, Krassó-Szörény megye 18/VII 1896.

Keresztes Sándor, fűszolgabíró.

2— Pilis, 1896. augusztus 24. (Pestm.)

T. ez.
A garnitúrával megelégedve kérem sógornóm báróné Nyáry szül. Somogyi, Szuntára 3 olyan garnitúrát küldeni.
báró Nyáry Gyula.

